

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

รหัสวิชา 1544102

ชื่อวิชา ภาษากับสังคม

ผู้สอน อาจารย์สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข

สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสารทางธุรกิจ

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 1544102 ภาษากับสังคม Language and Society
2. จำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต 3(3-0-3)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 2
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
8. สถานที่เรียน ห้อง 0952, 0961 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ไม่มี

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม ลักษณะการแปรของภาษาตามปัจจัยทางสังคมของผู้ใช้ภาษา สถานการณ์การใช้ภาษาและวัตถุประสงค์การใช้ภาษา วิเคราะห์การใช้ภาษาในระบบและบริบททางสังคมได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อพัฒนารายวิชาให้ศึกษามีความรู้วัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามธรรมชาติของผู้เรียนและนำข้อค้นพบจากการสอนนักศึกษาที่เคยสอนมาแล้ว มาพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชาให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ดังนี้

1. นักศึกษาอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม ลักษณะการแปรของภาษาตามปัจจัยทางสังคมของผู้ใช้ภาษา
2. นักศึกษาสามารถบอกสถานการณ์การใช้ภาษาและวัตถุประสงค์การใช้ภาษาได้
3. นักศึกษาสามารถวิเคราะห์การใช้ภาษาในระบบและบริบททางสังคมได้

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับสังคม ลักษณะการแปรของภาษาตามปัจจัยทางสังคมของผู้ใช้ภาษา สถานการณ์การใช้ภาษาและวัตถุประสงค์การใช้ภาษา วิเคราะห์การใช้ภาษาในระบบและบริบททางสังคม

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ให้นักศึกษาเรียนรู้ภาพสะท้อนวัฒนธรรม ความเชื่อ ที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นก่อนมาสู่ปัจจุบัน จากวิทยากรท้องถิ่นสถานที่จริงหรือจากสถานการณ์จำลองในนวนิยาย
2. กรณีที่มีนักศึกษาต่างประเทศควรให้ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงร่วมกับนักศึกษาไทย

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา แจ้งเวลาให้คำปรึกษาในชั่วโมงแรก
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการท้ายชั่วโมงสอน

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีน้ำใจ ดังนี้

- 1) มีทัศนคติที่ต่อการงานและความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 2) ซื่อสัตย์ สุจริต และมีวินัย เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กรและสังคม
- 3) มีจิตสำนึกและพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและสังคมที่มีคุณธรรมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- 4) ภูมิใจในภาษาไทย ความเป็นไทย และมีเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย

1.2 วิธีการสอน

- 1) บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจารีต-ประเพณี คุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการการใช้ภาษาในสังคมไทย
- 2) ฝึกการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์การใช้ภาษาและวัตถุประสงค์การใช้ภาษา
- 3) กำหนดให้นักศึกษาหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง

1.3 วิธีการประเมินผล

- 1) พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- 2) ประเมินผลการพูดในบริบทสังคมไทย
- 3) ประเมินจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในเนื้อหาที่ศึกษา ดังนี้ มีความรู้เกี่ยวกับประเภท ลักษณะ รูปแบบ และหลักการเขียน การนำเสนอสาระความรู้ที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับวิชาชีพต่าง ๆ
- 2) มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการในศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- 3) มีความรู้และสามารถพัฒนาความรู้ด้านประเภท ลักษณะ รูปแบบ และหลักการเขียน การนำเสนอสาระความรู้ที่สำคัญ และจำเป็นสำหรับวิชาชีพต่าง ๆ

2.2 วิธีการสอน

- 1) บรรยาย อภิปราย
- 2) ให้นักศึกษาเรียนรู้ร่วมกันจากสถานการณ์จริงและการทำงานกลุ่ม

3) การฝึกการใช้ภาษาในบริบทสังคมในรูปแบบต่างๆ 4) ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเชื่อมโยงประเด็นที่สนใจไปสู่ประเด็นการเรียนรู้และความสัมพันธ์กับวิชาชีพและสังคมร่วมกัน 5) ให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น 2.3 วิธีการประเมินผล 1) ทดสอบย่อย สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี 2) ประเมินผลจากการนำเสนอผลงานของนักศึกษาหน้าชั้นเรียน 3) การทำงานกลุ่มการวิเคราะห์การใช้ภาษาเกี่ยวกับเรื่องที่ไปศึกษาค้นคว้าที่สนใจด้วยกัน 4) การเข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. ทักษะทางปัญญา
3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา 1) สามารถวิเคราะห์และประเมินค่า 2) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ให้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3.2 วิธีการสอน 1) การมอบหมายให้นักศึกษาไปศึกษาเรื่องในสังคมที่กลุ่มสนใจแล้วนำมาวิเคราะห์การใช้ภาษาในระบบและบริบทสังคม 2) ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ 3) วิเคราะห์ปัญหาในการหาข้อมูล 4) การสะท้อนแนวคิดจากการแสดงความคิดเห็นเรื่องการใช้ภาษาในสังคม 3.3 วิธีการประเมินผล 1) การนำเสนอวิเคราะห์การใช้ภาษาในระบบและบริบทสังคม 2) สอบปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการทดสอบการใช้ภาษาในสังคม 3) ความถูกต้องสมบูรณ์ของรายงานผลการค้นคว้าของนักศึกษา
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา 1) มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวกับวัฒนธรรมองค์กรได้เป็นอย่างดี 4.2 วิธีการสอน 1) จัดกิจกรรมแสดงความคิดเห็นจากการใช้ภาษาในสื่อประเภทต่างๆ 2) มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล เช่น การวิเคราะห์การใช้ภาษาในระบบและบริบทสังคม 3) กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเด็นที่ในกลุ่มของนักศึกษาสนใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่นๆ เพื่อนำไปสู่สาระการเรียนรู้

- 4) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวิทยากรที่เชิญมาร่วมกิจกรรม

4.3 วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินจากความร่วมมือและความรับผิดชอบของนักศึกษาในการทำกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมการเรียนรู้รู้นอกสถานที่
- 2) ประเมินผลจากการเข้าชั้นเรียนและความรับผิดชอบของนักศึกษาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- 3) รายงานที่นำเสนอ

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- 1) สามารถใช้ภาษาไทยในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
- 3) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
- 4) สามารถใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

5.2 วิธีการสอน

- 1) นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 2) ใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันโดยการนำเสนอความรู้ด้วยสื่อที่หลากหลาย

5.3 วิธีการประเมินผล

- 1) การวิเคราะห์การใช้ภาษาในนวนิยายและนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- 2) การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	สื่อการสอน
1	1. ความหมายของภาษากับสังคม 2. ความสำคัญของภาษากับสังคม	3	- บรรยาย - ยกตัวอย่างประกอบ - ผู้เรียนร่วมแสดงความ - ทำแบบฝึกหัด	- เอกสารประกอบการ สอน
2	1. การแปรภาษา	3	- บรรยาย - ยกตัวอย่างประกอบ - ผู้เรียนร่วมแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการแปร ภาษา - ทำแบบฝึกหัด	- เอกสารประกอบการ สอน - ตัวอย่างการใช้ภาษา ในสังคม
3-4	1. ภาษาไทยกับวัฒนธรรมไทย	6	- บรรยาย - ยกตัวอย่างการใช้ภาษาใน วัฒนธรรมไทย - ผู้เรียนร่วมแสดงความ คิดเห็น - ทำแบบฝึกหัด	- เอกสาร ประกอบการสอน - ตัวอย่างการใช้ภาษา ในวัฒนธรรมไทย
5-6	1. ภาษาเฉพาะกิจ	6	- บรรยาย - ยกตัวอย่างภาษาเฉพาะกิจ ความคิดเห็น - ทำแบบฝึกหัด - ให้นักศึกษาทำรายงาน เรื่องการแปรของภาษา	- เอกสาร ประกอบการสอน - ตัวอย่างภาษา เฉพาะกิจ ความคิดเห็น

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	สื่อการสอน
7-8	1. ภาษาไทยกับความเชื่อและประเพณี พิธีกรรม	6	- บรรยาย - ยกตัวอย่างภาษาไทยกับ ความเชื่อและประเพณี พิธีกรรม - ผู้เรียนร่วมแสดงความ คิดเห็น - ทำแบบฝึกหัด	- เอกสาร ประกอบการสอน - ตัวอย่างภาษาไทย กับความเชื่อและ ประเพณีพิธีกรรม
9-10	1. การเล่นคำกับภาษาในสังคม	6	- บรรยาย - ยกตัวอย่างการเล่นคำกับ ภาษาในสังคม - ผู้เรียนร่วมแสดงความ คิดเห็น - ทำแบบฝึกหัด	- เอกสาร ประกอบการสอน - ตัวอย่างการเล่นคำ กับภาษาในสังคม
11	1.การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยในบริบท สังคมและวัฒนธรรม	3	- บรรยาย - ยกตัวอย่างการ เปลี่ยนแปลงของภาษาไทย ในบริบทสังคมและ วัฒนธรรม - ผู้เรียนร่วมแสดงความ คิดเห็น - ทำแบบฝึกหัด	- เอกสาร ประกอบการสอน -ตัวอย่างการ เปลี่ยนแปลงของ ภาษาไทยในบริบท สังคมและวัฒนธรรม
12	กิจกรรมโครงการการเรียนรู้วัฒนธรรม ท้องถิ่นเรื่อง “ภาพสะท้อนความเชื่อที่ ปรากฏในวัด:กรณีศึกษาวัดปงสนุก ลำปาง” เพื่อการบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรมกับ การเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทยและการสื่อสารทาง ธุรกิจ	3	- ให้นักศึกษาฟังบรรยายจาก วิทยากรในท้องถิ่นที่ วัดปง สนุก ลำปาง	- วัดปงสนุก ลำปาง
13-15	1. นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการ วิเคราะห์การใช้ภาษาในระบบและบริบท ทางสังคมหน้าชั้นเรียน	9	- ให้นักศึกษาจับกลุ่ม กลุ่ม ละ 10 คน วิเคราะห์การใช้ ภาษาในระบบและบริบท ทางสังคม แล้วอภิปราย หน้าชั้นเรียน	- ผลการวิเคราะห์การ ใช้ภาษาในระบบและ บริบททางสังคมของ นักศึกษา

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1	1.3, 2.1, 3.1,5.1	ทดสอบย่อย สอบปลายภาค	ตลอดภาค การศึกษา 16	10% 60%
2	1.2, 1.3, 2.2, 4.1,4.2, 5.3	การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าใน ลักษณะของกระบวนการกลุ่ม การนำเสนอผลงานเป็นรายบุคคล	ตลอดภาค การศึกษา	10% 10%
3	1.1-1.3, 2.2, 4.1,4.2, 5.1-5.4	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	10%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

ธนานันท์ ตรงดี และคณะ. **วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย**. มหาสารคาม : หจก. อภิชาติ

การพิมพ์. 2548 .

นิสา ศักดิ์เดชยนต์ ยุพา สงศิริ และ ใจเอื้อ บุรณะสมบัติ. **ภาษาศาสตร์สำหรับครู**.

กรุงเทพฯ :อักษรไทย, 2526.

ประภาศรี สีหอำไพ. **วัฒนธรรมทางภาษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2538.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. **การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนา

พานิช จำกัด, 2523.

ปราณี กุลละวณิชย์และคณะ. **ภาษาทัศน์า**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. 2540.

อนันต์-เนาวรัตน์ ทองวิทยา. **ภาษาศาสตร์เบื้องต้นสำหรับครู**. กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช

จำกัด, 2523. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544. _____. ภาษาไทยในสังคม: ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548. อรวดี รุกขรังสฤษฎ์. ลักษณะร่วมทางสัทศาสตร์ของคำลงท้ายในมาตรฐาน. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2541. อรุณี วิริยะจิตรา. การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์. 2532. อวยพร พานิช. อวัจนภาษาในนวนิยายรอบทศวรรษ 2516-2525. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ □ จุฬาลงกรณ์ □ มหาวิทยาลัย. 2526. _____ และคณะ. ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.
2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ ไม่มี
3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมิน

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- ผลการสอบ
- การทวนผลประเมินการเรียนรู้
- ผลการนำเสนอของนักศึกษา

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- จัดอภิปรายแนวการจัดการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ หรืองานที่มอบหมาย การสอบถามนักศึกษา หรือการตรวจผลงาน

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้